

Sygnatura akt II C 1503/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

Przewodnicząca: S.S.O. Dorota Liczberska – Dębska

Protokolant: Agnieszka Jabłońska

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2014 roku w Łodzi

na rozprawie

spraw połączonych z powództw:

- **W. G. (1)**

- **W. S. (1)**

- **G. S.**

przeciwko Skarbowi Państwa – Prezydentowi Miasta Ł.

o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych w postaci nakazów zapłaty: z dnia 28 listopada 2003 roku wydanego przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie I Nc 501/03, z dnia 13 września 2002 roku wydanego przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie II Nc 179/02, z dnia 30 stycznia 2006 roku wydanego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi w sprawie II Nc 101/06 i z dnia 26 stycznia 2005 roku wydanego przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie II Nc 522/04

1. oddała powództwa;

2. zasądza na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa tytułem kosztów zastępstwa procesowego:

a) od W. G. (1) kwotę 200 zł (dwieście złotych),

b) od W. S. (1) kwotę 200 zł (dwieście złotych);

3. nie obciąża G. S. kosztami procesu.

Sygn. akt II C 1503/13

UZASADNIENIE

W odrębnych pozwach wniesionych dnia 4 listopada 2013 r. powódka W. G. (1), poprzednio nosząca nazwisko S. jako dłużnik główny (sprawa II C 1503/13), powód W. S. (1) jako dłużnik główny (sprawa II C 1504/13) oraz małoletni G. S. jako osoba zobowiązana do znoszenia egzekucji z nieruchomości (sprawa II C 1505/13) wystąpili przeciwko Skarbowi Państwa – Prezydentowi Miasta Ł., wnosząc o pozbawienie w całości wykonalności tytułów wykonawczych w postaci:

- nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 13 września 2002 r. o sygn. II Nc 179/02, opiewającego na kwotę 69.979,71 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności;
- nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 28 listopada 2003 r. o sygn. I Nc 501/03, opiewającego na kwotę 69.177,80 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności;
- nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 26 stycznia 2005 r. o sygn. II Nc 522/04, opiewającego na kwotę 66.656,07 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności;
- nakazu zapłaty Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi z dnia 30 stycznia 2006 r. o sygn. II Nc 101/06, opiewającego na kwotę 73.574,61 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

Powodowie wystąpili ponadto o obciążenie strony pozwanej kosztami procesu, jak również złożyli wnioski o zabezpieczenie powództwa poprzez zawieszenie postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez komorników sądowych w sprawach Km 2383/13 i Km 3268/13.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że na podstawie wyżej wymienionych tytułów wykonawczych z inicjatywy wierzyciela, na przełomie września i października 2013 r., zostały wszczęte przeciwko nim egzekucje, mimo tego, że we wspomnianych orzeczeniach zasądzone określone kwoty tytułem opłat rocznych za użytkowanie wieczyste, czyli świadczenia okresowe. Według powodów roszczenia te, jako okresowe, uległy trzyletniemu przedawnieniu, nie mogą korzystać z ochrony prawnej i nie mogą być skutecznie egzekwowane w trybie przymusu państwowego. / pozew k. 2 – 5/

Na mocy zarządzeń z dnia 25 listopada i 30 grudnia 2013 r. sprawy II C 1503/13 i II C 1504/13 i II C 1505/13 zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. /zarządzenie k. 19 – załączonych akt II C 1504/13/

Postanowieniem z dnia 25 listopada 2013 roku Sąd oddalił wnioski o zabezpieczenie złożone przez W. G. (1) i W. S. (1). /postanowienie k. 16 – 16 odw/

W odpowiedzi na pozew Skarb Państwa – Prezydent Miasta Ł., zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa w W., wniósł o oddalenie powództw i zasądzenie kosztów postępowania. Strona pozwana zakwestionowała zgłoszony zarzut przedawnienia, podając iż nie upłynął 10 – letni termin przedawnienia wynikający z art. 125 k.c. Strona pozwana podniosła, że przeciwko obojgu dłużnikom toczyły się zaś postępowania egzekucyjne, wobec czego za każdym razem na skutek dokonanej przez wierzyciela czynności następowało przerwanie biegu przedawnienia, które po zakończeniu wspomnianych egzekucji rozpoczynało swój bieg na nowo. Oprócz tego charakter czynności zmierzającej do zaspokojenia roszczeń miało też powództwo wywiedzione w trybie skargi pauliańskiej skierowane przeciwko małoletniemu powodowi, a zakończone prawomocnym wyrokiem uwzględniającym żądanie wierzyciela. / odpowiedź na pozew k. 41 – 45/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. S. (2) (obecnie G.) i W. S. (1) byli użytkownikami wieczystymi nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), z czym wiązał się obowiązek uiszczania opłat rocznych. Wobec tego, iż powodowie nie regulowali tych należności Skarb Państwa – Prezydent Miasta Ł. wystąpił na drogę sądową, składając stosowne pozwy w trybie upominawczym. W wyniku tego zapadły następujące orzeczenia zobowiązujące powodów do solidarnej zapłaty:

- nakaz zapłaty z dnia 13 września 2002 r. wydany przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie o sygn. II Nc 179/02, opiewający na kwotę 69.979,71 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 29 stycznia 2003 r.;

- nakaz zapłaty z dnia 28 listopada 2003 r. wydany przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie o sygn. I Nc 501/03, opiewający na kwotę 69.177,80 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności w dniu 12 stycznia 2004 r.;
- nakaz zapłaty z dnia 26 stycznia 2005 r. wydany przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie o sygn. II Nc 522/04, opiewający na kwotę 66.656,07 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności w dniu 30 maja 2005 r.;
- nakaz zapłaty z dnia 30 stycznia 2006 r. wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w sprawie o sygn. II Nc 101/06, opiewający na kwotę 73.574,61 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności w dniu 6 kwietnia 2006 r. /bezsporne, nakazy zapłaty z klauzulami wykonalności k. 140 – 145/

Po uzyskaniu pierwszego tytułu wykonawczego Skarb Państwa – Prezydent Miasta Ł. skierował do egzekucji prawomocny nakaz zapłaty II Nc 179/02, co miało miejsce w dniu 21 maja 2003 r. Wniosek o wszczęcie egzekucji opiewał na oboje dłużników w osobach małżonków S.. Komornik zarejestrował sprawę pod numerem II Km 803/03.

Na skutek wniosku wierzyciela, komornik dnia 27 grudnia 2003 r. połączył niniejszą sprawę z postępowaniem egzekucyjnym z nieruchomości toczącym się pod sygn. II Km 985/02. Jednocześnie tego samego dnia komornik wystosował do wierzyciela zawiadomienie o zajęciu prawa użytkowania wieczystego przysługującego dłużnikom względem nieruchomości położonej w Ł. na ul. (...).

Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2004 r. Komornik Sądowy Rewiru II przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi umorzył postępowanie egzekucyjne z nieruchomości, uwzględniając w tym zakresie wniosek złożony przez wierzyciela.

/wniosek o wszczęcie egzekucji k. 91; wniosek o przyłączenie k. 90; zarządzenie k. 87; zawiadomienie k. 86; postanowienie o umorzeniu k. 84 – 85/

Skarb Państwa – Prezydent Miasta Ł. po nabyciu wiedzy o tym, że dłużnicy wyzbyli się części majątku, w ramach skargi pauliańskiej dnia 6 lipca 2006 r. wytoczył powództwo o uznanie za bezskuteczne względem niego szeregu czynności prawnych zdziałanych przez małżonków S. i o zezwolenie na przeprowadzenie egzekucji.

Wyrokiem z dnia 9 października 2009 r. Sąd Okręgowy w Łodzi uznał za bezskuteczne w stosunku do Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta Ł. umowy darowizny z dnia 28 grudnia 2001 r. na mocy których małżonkowie S. przenieśli na rzecz swoich wnuków J. S. i G. S. następujące prawa majątkowe:

- a) udział 2/6 części w nieruchomości położonej w S., o powierzchni 126.628 m², stanowiącej działkę nr (...), objętej księgą wieczystą Kw Nr (...);
- b) udział 2/12 części w nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), o powierzchni 376 m², stanowiącej działkę nr (...), objętej księgą wieczystą Kw Nr (...);
- c) udział 2/12 części w nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), o powierzchni 708 m², stanowiącej działkę nr (...), objętej księgą wieczystą Kw Nr (...);
- d) udział 1/6 części w nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), o powierzchni 708 m², stanowiącej działkę nr (...), objętej księgą wieczystą Kw Nr (...);
- e) udział 2/6 części w nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), o powierzchni 376 m², stanowiącej działkę nr (...), objętej księgą wieczystą Kw Nr (...);

Oprócz tego Sąd w pkt 3 wyroku nakazał pozwanym małoletnim J. S. i G. S. reprezentowanym przez rodziców, aby zezwolili na przeprowadzenie egzekucji z udziałów w wymienionych nieruchomościach, celem zaspokojenia wierzytelności przysługującej Skarbowi Państwa – Prezydentowi Miasta Ł. w kwocie 379.687,28 zł.

Apelacja od powyższego rozstrzygnięcia zastała oddalona wyrokiem z dnia 5 marca 2010 r.

/niesporne, pozew – skarga pauliańska k. 107 – 109; wyrok SO z uzasadnieniem k. 110 – 131; wyrok Sądu Apelacyjnego k. 132 – 133/

Także dalsze kroki Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta Ł. były nakierowane na wyegzekwowanie zasądzonych opłat z tytułu użytkowania wieczystego. W dniu 31 maja 2007 u Komornika Sądowego dawnego II Rewiru, działającego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, złożone zostały trzy wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w stosunku do W. S. (2) i W. S. (1), celem wyegzekwowania wymagalnych należności w kwotach:

- 69.177,80 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu, wynikającej z tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego nakazu zapłaty zapadłego w sprawie I Nc 501/03;
- 66.656,07 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu, wynikającej z tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego nakazu zapłaty zapadłego w sprawie II Nc 522/04;
- 73.574,61 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu, wynikającej z tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego nakazu zapłaty zapadłego w sprawie II Nc 101/06.

We wnioskach określony został także sposób egzekucji poprzez podanie, że egzekucja ma być prowadzona z ruchomości dłużników, ich rachunków bankowych i wierzytelności oraz wszelkich wpływów gotówkowych i innych składników majątkowych. Dodatkowo wierzyciel zwrócił się jeszcze o przyłączenie się do egzekucji z nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...).

Identyczny wniosek o wszczęcie egzekucji wpłynął dnia 1 czerwca 2007 r., a za podstawę miał tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego nakazu zapłaty wydanego w sprawie II Nc 179/02.

Komornik zgodnie z wnioskami wierzyciela wszczął postępowania egzekucyjne kolejno o sygnaturach II Km 874/07, 875/07, 877/07 i 900/07 oraz dnia 11 i 18 czerwca 2007 r. zawiadomił o tym fakcie dłużników, informując ich jednocześnie o wszczęciu egzekucji.

W dalszej kolejności zarządzeniem z dnia 18 czerwca 2007 r. wyżej wymienione egzekucje zostały połączone z postępowaniem egzekucyjnym z nieruchomości toczącym się w sprawie II Km 985/02; dlatego też dłużnicy zostali zawiadomieni o wszczęciu egzekucji z nieruchomości.

Dnia 17 sierpnia 2010 r. komornik na gruncie sprawy Km 874/07 wystosował do W. S. (2) wezwanie dotyczące potrącenia z emerytury. Identyczne wezwania zapadły na gruncie spraw Km 875/07, Km 877/07 i 900/07, co miało miejsce odpowiednio w dniach 25 sierpnia i 18 sierpnia 2010 r.

Na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi z dnia 24 marca 2010 r. , wobec zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej do tego samego składnika majątkowego, do łącznego prowadzenia egzekucji (w tym postępowań Km 874/07, 875/07, 877/07 i 900/07) został wyznaczony Naczelnik I Urzędu Skarbowego Ł.. Realizując to orzeczenie komornik dnia 25 sierpnia 2010 r. przekazał organowi administracyjnemu trzy sprawy egzekucyjne z wniosku SP – Prezydenta Miasta Ł..

Postanowieniem z dnia 3 września 2013 r. Naczelnik I Urzędu Skarbowego Ł. umorzył postępowanie egzekucyjne.

/wnioski o wszczęcie egzekucji k. 58, 73, 82, 106; zawiadomienia o wszczęciu egzekucji k. 54 – 55, 56 – 57, 69 – 70, 71 – 72, 80, 81, 102 – 103, 104 – 105; zarządzenia k. 49, 64, 77, 97; zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z nieruchomości k.

51 – 52, 53 – 54, 65 – 66, 67 – 68, 78, 79, 98 – 99, 100 – 101; wezwania k. 47 – 48, 62 – 63, 76, 95 – 96; postanowienia o przekazaniu k. 60 – 61, 75, 93 – 94; postanowienie u umorzeniu k. 46; nadto akta komornicze Km 874/07, Km 875/07, Km 877/07 i Km 900/07 – załączone do sprawy II C 1506/13 z powództwa G. S. i W. G. o zwolnienie spod egzekucji)/

Ponowne wszczęcie postępowań egzekucyjnych nastąpiło na podstawie wniosków strony pozwanej z dnia 13 i 19 września 2013 r. skierowanych przeciwko W. S. (1) i W. G. (1) (poprzednio S.). Oprócz tego jako uczestnika postępowania wskazano małoletniego G. S. reprezentowanego przez rodziców. Egzekucje były prowadzone przez:

- Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu pod. sygn. akt KM 2383/13 na podstawie tytułów wykonawczych w postaci nakazu zapłaty II Nc 522/04, nakazu zapłaty II Nc 101/06 oraz wyroku SO z dnia 9 października 2009 r. sygn. akt II C 785/06, w odniesieniu do udziału z nieruchomości położonej w S.;

- Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi pod. sygn. akt KM 3268/13 na podstawie tytułów wykonawczych w postaci nakazu zapłaty II Nc 179/02, nakazu zapłaty I Nc 501/03 oraz wyroku SO z dnia 9 października 2009 r. sygn. akt II C 785/06, w odniesieniu do udziału z nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...).

Dłużnicy pozyskali wiedzę na ten temat, ponieważ otrzymali oni od komornika stosowne pisma tj. zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z udziału w nieruchomości oraz wezwania do zapłaty należności.

Dnia 19 września i 18 listopada 2013 r. wierzyciel zmodyfikował wnioski o wszczęcie egzekucji drogą ograniczenia egzekucji tylko do udziałów stanowiących własność G. S..

/wnioski o wszczęcie egzekucji k. 135 – 136, 138 – 139; modyfikacje k. 134, 137; zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 14; zawiadomienia o wszczęciu egzekucji z udziału w nieruchomości k. 12 – 13; wezwania do zapłaty należności k. 10 – 11. akta AK Km 3268/13 załączone do sprawy I Co 1506/13 o zwolnienie spod egzekucji /

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się na zebranych w sprawie materiale dowodowym, w szczególności: dowodach z dokumentów – nie budzących wątpliwości co do ich zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy i nie kwestionowanych przez którąkolwiek ze stron. Były one wystarczające dla oceny zarzutu przedawnienia jako podstawy powództwa przeciwegzekucyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwa są niezasadne i jako takie nie zasługują na uwzględnienie.

W. G. (1), W. S. (1) oraz małoletni G. S. wytoczyli przeciwko Skarbowi Państwa – Prezydentowi Miasta Ł. powództwa przeciwegzekucyjne z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Przepis ten stanowi, że dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo jego ograniczenia jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Powodowie wystąpili z powództwem po powstaniu tytułów wykonawczych oraz w trakcie prowadzenia przeciwko nim postępowań egzekucyjnych, co oznacza, że są one dopuszczalne jako skierowane przeciwko tytułom jeszcze nie zrealizowanym.

Przesłanką merytoryczną pozwalającą na uwzględnienie powództwa jest zaistnienie zdarzenia powodującego wygaśnięcie zobowiązania lub niemożność jego egzekwowania. Zdarzenia te muszą istnieć przed wydaniem wyroku pozbawiającego tytuł wykonawczy wykonalności oraz przed wytoczeniem powództwa. Stwierdzenie takiego zdarzenia ma charakter deklaracyjny ustalania faktu, powodującego wygaśnięcie egzekwowanego zobowiązania albo

niemożność jego egzekwowania (tak SN w orzecz. z 20 października 1966 r., III CR 224/66, opubl. OSNC 7 – 8/67 poz. 130).

Do zdarzeń skutkujących niemożnością egzekwowania zobowiązania zalicza się, między innymi, powoływane przez powodów przedawnienie.

Instytucja przedawnienia wiąże określone skutki prawne z upływem czasu. Roszczeniu wierzyciela po stronie dłużnika odpowiada jego zobowiązanie, składające się z dwóch elementów: długu (powinność spełnienia świadczenia) oraz odpowiedzialności (gotowość majątku dłużnika do spełnienia świadczenia). Podstawowym skutkiem przedawnienia jest to, że po stronie dłużnika odpada element odpowiedzialności, co powoduje, że dotychczasowe zobowiązanie cywilne przekształca się w zobowiązanie naturalne, bez możliwości przymusowego wyegzekwowania.

W niniejszej sprawie podstawę rozstrzygnięcia stanowi przepis art. 125 § 1 k.c., który stanowi, że roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu (...), przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenie okresowe, roszczenie o świadczenie okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu tryletniemu.

Sam art. 125 § 1 k.c. nie wskazuje początku biegu przewidzianego w nim terminu przedawnienia, poprzestając na wskazaniu kategorii roszczeń, których ono dotyczy. W tym zakresie więc należy sięgnąć do art. 124 § 2 k.c., który jako początek biegu takiego terminu wskazuje zakończenie postępowania. W przypadku roszczeń zasądzonych prawomocnym orzeczeniem (nie natychmiast wykonalnym) zdarzeniem wyznaczającym początek biegu terminu przedawnienia przewidzianego w art. 125 § 1 k.c. jest uprawomocnienie się orzeczenia.

Ustanowiony w art. 125 § 1 k.c. termin przedawnienia podlega ogólnym regułom dotyczącym biegu terminu przedawnienia, co w szczególności oznacza, że może on ulegać zarówno zawieszeniu jak i przerwaniu. Istotą przerwania biegu przedawnienia jest po pierwsze to, że termin przedawnienia przestaje upływać z chwilą zaistnienia okoliczności powodującej przerwę i nie biegnie przez cały czas jej trwania, po drugie zaś to, że po ustaniu tej okoliczności, biegnie od początku, tak jakby wcześniej nie upłynęła żadna jego część. Przerwanie biegu terminu przedawnienia ma skutek niweczący w stosunku do biegu tego terminu; oznacza to, że czas terminu przedawnienia, który upłynął do czasu zaistnienia przerwy, uważa się za niebyły (inaczej niż przy zawieszeniu biegu terminu przedawnienia, w przypadku którego po ustaniu przyczyny zawieszenia, termin przedawnienia biegnie w dalszym ciągu, jako dalsza część czasu, który upłynął do momentu zawieszenia). Wierzyciel po przerwaniu biegu terminu przedawnienia znajduje się w takim położeniu prawnym, jaki istniał, gdy jego roszczenie stało się wymagalne; bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się bowiem od początku.

Przerwanie biegu terminu przedawnienia może wynikać z zachowania wierzyciela lub dłużnika, a przyczynami przerwania biegu terminu przedawnienia mogą być zarówno zdarzenia (czynności) w znaczeniu materialnoprawnym (uznanie roszczenia), jak i o charakterze procesowym (wniesienie powództwa w celu dochodzenia roszczenia).

Zgodnie z treścią art. 123 § 1 k.c., przerwanie biegu terminu przedawnienia następuje, między innymi, przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Organami, o jakich mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., są bez wątpienia sądy powszechne, sądy polubowne oraz komornicy sądowi. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (tekst jednolity Dz. U. Nr 231 z 2011 r. poz. 1376 z późn. zm.) stanowi (art. 1), że komornik sądowy jest funkcjonariuszem publicznym działającym przy sądzie rejonowym. W art. 2 ust.1 ustawy wymieniono kompetencje komornika stwierdzając, że wykonuje on czynności egzekucyjne w sprawach cywilnych oraz inne czynności przekazane na podstawie odrębnych przepisów. Nie wymaga bliższego uzasadnienia stwierdzenie, że wszczęcie egzekucji zmierza bezpośrednio do zaspokojenia roszczenia.

Tak właśnie postąpił pozwany w niniejszej sprawie wierzyciel - siedmiokrotnie inicjując postępowania egzekucyjne na podstawie przedmiotowych tytułów wykonawczych, przy czym nigdy nie nastąpiła przerwa w egzekucji dłuższa niż dziesięć, ani nawet trzy lata.

Wnioski egzekucyjne, z wyłączeniem ostatnich, dotyczyły przy tym obojga dłużników solidarnych,

W efekcie tego termin przedawnienia roszczeń objętych powyższymi tytułami wykonawczymi był przerywany przez kolejne wnioski o wszczęcie postępowań egzekucyjnych, zaś każda przerwa wedle art. 124 § 1 i 2 k.c. niwelowała wcześniejszy bieg terminu przedawnienia.

I tak pierwsza przerwa dotycząca prawomocnego nakazu zapłaty z dnia 13 września 2002 r. sygn. II Nc 179/02 zaistniała na skutek wniosku Skarbu Państwa o wszczęcie postępowania egzekucyjnego z dnia 21 maja 2003 r., a bieg przedawnienia rozpoczął się na nowo po zakończeniu tego postępowania, co miało miejsce w dniu 26 kwietnia 2004 r. kiedy to Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi umorzył postępowanie w sprawie II Km 803/03. Następnie bieg przedawnienia wszystkich roszczeń, objętych rozstrzygnięciami w sprawach II Nc 179/02, I Nc 501/03, II Nc 522/04 i II Nc 101/06, został przerwany na skutek wniosków o wszczęcie postępowań egzekucyjnych z dnia 31 maja i 1 czerwca 2007 r. . Wskutek tego zostały wszczęte cztery postępowania egzekucyjne o sygn. Km 874/07, Km 875/07, Km 877/07 i Km 900/07, które w późniejszym czasie zostały przyłączone do sprawy sygn. Km 985/02 prowadzonej z wniosku innego wierzyciela. Z uwagi na zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej do prowadzenia egzekucji wyznaczono organ administracyjny. To postępowanie uległo zakończeniu w dniu 3 września 2013 r., kiedy to Naczelnik Urzędu Skarbowego Ł. umorzył postępowanie w sprawie. Nie ma przy tym znaczenia fakt, że w pewnych okresach egzekucja faktycznie kierowana była tylko do jednego składnika majątkowego dłużniczki (organ administracyjny prowadził faktycznie egzekucje ze świadczenia z ubezpieczenia społecznego dłużniczki), skoro wszczynający postępowanie egzekucyjne wniosek wierzyciela dotyczył obojga dłużników solidarnych. Wolą wierzyciela było aby egzekucja dotyczyła obojga dłużników solidarnych, a fakt, że faktycznego zaspokojenia, jak się okazało, poszukiwać można było jedynie u jednego z nich nie może prowadzić do wniosku, że co do tego, wobec którego egzekucja nie była skuteczna, roszczenie uległo przedawnieniu. Oczywiście, przerwanie biegu przedawnienia następuje w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela, czyli dotyczy ono egzekwowanego roszczenia i jest skuteczne przeciwko osobie, wobec której kieruje się czynność. Strona pozwana formułując wnioski o wszczęcie egzekucji wyraźnie wytyczone zostały ramy podmiotowe, gdyż SP zawsze podawał, iż należność ma być egzekwowana od obojga dłużników. Odnośnie sposobu egzekucji SP chciał egzekucji z ruchomości dłużników, ich rachunków bankowych i wiarygodności oraz wszelkich wpływów gotówkowych i innych składników majątkowych. Ponadto SP zabiegał o egzekucję z nieruchomości, czego wyrazem były wnioski o przyłączenie do innej sprawy egzekucyjnej. Oczywiście jest, że w praktyce egzekucja jest kierowana do znanych składników majątku dłużników, a przy ich wielości wybiera się taki składnik, który daje największe szanse na uzyskanie zaspokojenia. W tych też granicach były prowadzone postępowania egzekucyjne. Wreszcie nie można pominąć tego, że komornik w każdym piśmie konsekwentnie zaznaczał, iż egzekucje toczą się przeciwko W. G. (1) i W. S. (1). Z tej też przyczyny do obu dłużników kierowano pisma, postanowienia i zawiadomienia, które dotyczyły ich osoby.

Na skutek następnych wniosków o wszczęcie postępowań egzekucyjnych z dnia 13 i 19 września 2013 roku bieg przedawnienia wszystkich roszczeń został ponownie przerwany i nie rozpoczął się na nowo, albowiem postępowania egzekucyjne odpowiednio o sygn. Km 3268/13 i 2383/13 nie zostały jeszcze zakończone.

Zapadłe rozstrzygnięcia w przedmiocie umorzenia postępowań egzekucyjnych na wniosek wierzyciela nie stanowiły przy tym przeszkody do ponownego dochodzenia przez uprawniony podmiot tych samych wiarygodności.

W razie umorzenia egzekucji w całości nie czyni się na tytule wykonawczym żadnej adnotacji i zwraca się go wierzycielowi. Natomiast w razie umorzenia częściowego komornik czyni na tytule wykonawczym wzmiankę, że roszczenie zostało zaspokojone w oznaczonej części. Zwrot tytułu wykonawczego pozwala wierzycielowi ponownie wszcząć postępowanie o całą należność lub o tę część świadczenia, która nie została wyegzekwowana w poprzednim postępowaniu. Jak już było to podkreślane bieg przedawnienia przerwany na skutek wszczęcia egzekucji biegnie na

nowo od daty prawomocnego umorzenia egzekucji. Inna sytuacja ma jednak miejsce, jeżeli przesłanką umorzenia egzekucji była bezczynność wierzyciela (umorzenie z mocy prawa, art. 823 k.p.c.). Jak wskazuje art. 826 k.p.c. – umorzenie postępowania egzekucyjnego powoduje uchylenie dokonanych czynności egzekucyjnych, lecz nie pozbawia wierzyciela możliwości wszczęcia ponownej egzekucji, chyba że z innych przyczyn egzekucja jest niedopuszczalna (z zastrzeżeniem, że umorzenie nie może naruszać praw osób trzecich). Brak aktywności wierzyciela rodzi dla niego doniosłe konsekwencje, czego wyrazem jest to, że umorzenie zawieszono postępowania nie wywołuje skutków w zakresie przerwy biegu przedawnienia. Przepis art. 182 § 2 k.p.c. stanowi wprost, iż umorzenie postępowania zawieszono w I instancji nie pozbawia wprawdzie powoda prawa ponownego wytoczenia powództwa, jednak poprzedni pozew nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. Jednocześnie SN w wyroku z 10 października 2003 r. (sygn. akt II CK 113/02, opubl. OSP Nr 11/2004 poz. 141) wskazał, że do oceny skutków prawnych wniosku o wszczęcie egzekucji w razie jej umorzenia na podstawie art. 823 k.p.c. stosuje się odpowiednio art. 182 § 2 k.p.c. W konsekwencji – jeżeli wierzyciel wszczął egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego, a następnie egzekucja ta została umorzona z powołaniem się na art. 823 k.p.c., to stosując w oparciu o art. 13 § 2 k.p.c. przepis art. 182 § 2 k.p.c. należy uznać, iż wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie może być traktowane jako przerwa biegu przedawnienia. W takim przypadku przedawnienie roszczeń należy więc liczyć tak, jakby nie nastąpiła przerwa w biegu okresu przedawnienia. W przedmiotowej sprawie taka sytuacja nie miała jednak miejsca, gdyż umorzenia nigdy nie nastąpiły w tym trybie.

Reasumując, nie sposób podzielić poglądu powodów o przedawnieniu roszczeń objętych przedmiotowymi tytułami wykonawczymi i to tak co do należności głównej, jak i co do odsetek, które rozpatrywane mogą być jako świadczenie okresowe, zasądzone w nakazach zapłaty także na przyszłość. Również w tym zakresie nie upłynął trzyletni termin konieczny dla przekształcenia zobowiązania cywilnego w naturalne.

W ocenie Sądu wszystkie powyższe rozważania zasadniczo dotyczą też małoletniego powoda G. S.. Jego sytuacja prawna bez wątplenia ma szczególny charakter, wynika bowiem z faktu skutecznego skorzystania przez wierzyciela z instytucji ochrony wierzyciela przed niewypłacalnością dłużnika i prawomocnego uwzględnienia skargi paulińskiej. W efekcie, za bezskuteczne względem wierzyciela, zostały uznane darowizny dokonane przez dłużników na rzecz małoletniego G., któremu jednocześnie nakazano, aby zezwolił na przeprowadzenie egzekucji z darowanych mu udziałów w nieruchomościach. Charakter i skutki instytucji skargi paulińskiej tworzą swoistego rodzaju fikcję prawną sprowadzającą się do tego, że wierzyciel może zaspokoić się ze składnika majątku dłużnika objętego bezskuteczną czynnością prawną, gdyż wobec wierzyciela ten składnik traktowany jest tak, jak gdyby nadal był własnością dłużnika. Strona czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela nie musi być i z reguły nie jest zobowiązana wobec tego wierzyciela. Z kolei wierzyciel realizuje swoje uprawnienie do zaspokojenia wierzytelności w ten sposób, że wszczyna egzekucję formalnie przeciwko dłużnikom, ale kieruje ją do przedmiotów majątkowych osoby trzeciej.

W tym kontekście rozważenia wymaga status prawny osoby zobowiązanej do znoszenia egzekucji z jej majątku. W sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego legitymacja czynna przysługuje co do zasady dłużnikowi oznaczonemu w tym charakterze w tytule wykonawczym. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 października 1998 r., III CKN 647/97, LEX nr 519985, wyraził jednak pogląd, że art. 840 § 1 nie zawęża osób czynnie legitymowanych do wytoczenia powództwa opozycyjnego wyłącznie do osób wymienionych jako dłużnicy w tytule wykonawczym. Mianowicie SN uznał, że skoro nabywca nieruchomości może uczestniczyć w postępowaniu egzekucyjnym w charakterze dłużnika z mocy art. 930 § 1 k.p.c. bez jakiegokolwiek ograniczenia jego pozycji procesowej w tym postępowaniu, to nie można przyjąć, iż jest on pozbawiony prawa do wytoczenia powództwa opozycyjnego przysługującego każdemu dłużnikowi. To zapatrywanie można też rozciągnąć na podmiot zmuszony do znoszenia egzekucji, gdyż w przeciwnym razie zostałby on pozbawiony jakiegokolwiek ochrony prawnej. Osoba taka na pewno jest tzw. dłużnikiem w egzekucji, zaś w sferze materialnoprawnej można ją postrzegać analogicznie jak dłużnika prawno rzeczowego.

W tym stanie rzeczy, Sąd uznał, że także małoletniemu powodowi, zobowiązanemu do znoszenia egzekucji przysługuje prawo do wystąpienia powództwem przeciwegzekucyjnym, co nie oznacza, że jest ono w okolicznościach sprawy zasadne.

W stosunku do małoletniego powoda, powinność znoszenia egzekucji zaktualizowała się z chwilą uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego z dnia 9 października 2009 r. To zaś nastąpiło w dniu 5 marca 2010 roku. Od tego też momentu wierzyciel mógł się już zaspakajać się z majątku małoletniego, który uprzednio należał do dłużników głównych. Stosowne kroki zostały podjęte w dniach 13 i 19 września 2013 r., a to dlatego że wcześniej toczyły się postępowania egzekucyjne przeciwko samym dłużnikom głównym (postanowienie organu administracyjnego o umorzeniu egzekucji z dnia 3 września 2013 r.). Zrównując niejako pozycję powoda G. S. z pozycją dłużników poprzez przyznanie mu legitymacji do wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego, pamiętać należy, że egzekucja sięgająca do majątku osoby trzeciej na podstawie skargi paulińskiej, toczy się na podstawie tego samego tytułu wykonawczego, dla wykonania obowiązku dłużnika „pierwotnego” i przy założeniu fikcji prawnej, że składnik, do którego egzekucja sięga jest nadal własnością dłużnika. Stąd, zdaniem Sądu, przyjąć należy, że pozycja osoby trzeciej zobowiązanej do znoszenia egzekucji nie może być lepsza od sytuacji dłużników w tym znaczeniu, że może się ona powoływać na przedawnienie, gdy w czasie, w którym miałyby ono biec, toczyła się egzekucja przeciwko dłużnikowi. W rozpoznawanej sprawie, od uzyskania przez wierzyciela prawomocnego wyroku ze skargi paulińskiej do czasu wszczęcia postępowania egzekucyjnego z majątku będącego przedmiotem skargi upłynęło nieci ponad trzy lata (okres przedawnienia odsetek jako należnością zasądzanych do dnia zapłaty, czyli na przyszłość),j jednakże z przyczyn, o którym wspomniano, nie może być mowy o przedawnieniu, skoro w tym czasie toczyła się skuteczna egzekucja kierowana przeciwko dłużnikom. O dziesięcioletnim przedawnieniu należności głównej i odsetek za czas do zapadnięcia orzeczenia, w ogóle, ze względu na przytoczone wyżej daty, nie może być w ogóle mowy.

Racji bytu nie ma też stanowisko powoda sprowadzające się do nadmierności egzekwowanej z jego majątku należności. Tego typu zarzut nie mieści się w kategorii okoliczności i przesłanek istotnych z punktu widzenia powództwa przeciwegzekucyjnego i może być, najwyżej, przedmiotem skargi na czynność komornika, podobnie jak zgłaszane zastrzeżenia co do pracy komorników.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. W normalnym toku rzeczy powodowie, którzy przegrali sprawę w całości zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu winni zwrócić stronie pozwanej wszelkie koszty poniesione celem obrony swoich racji. Zdaniem Sądu, względy słuszności przemawiają w niniejszej sprawie za obciążeniem powodów, ze względu na ich sytuację materialną, jedynie częścią kosztów zastępstwa procesowego strony przeciwnej. W odniesieniu do małoletniego powoda G. S. odstąpiono od obciążania go jakimikolwiek kosztami.